

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudcem JUDr. Janem Rutschem ve věci

žalobce: **S F**
zastoupen Organizací pro pomoc uprchlíkům
se sídlem Kovářská 4, 190 00 Praha 9

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ve věci mezinárodní ochrany ze dne 31. ledna 2020, č. j. OAM-77/LE-LE05-K10-2019,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 31. ledna 2020, č. j. OAM-77/LE-LE05-K10-2019, se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

1. Shora označeným rozhodnutím žalovaného nebyla žalobci udělena mezinárodní ochrana dle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

II. Obsah žaloby

2. Toto rozhodnutí napadl žalobce v celém rozsahu včas podanou žalobou. Konstatoval, že byl v řízení o udělení ochrany zkrácen na svých právech. Žalovaný dle jeho názoru porušil následující ustanovení:

§ 2 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), jelikož nepostupoval v souladu se zákony a ostatními právními předpisy;

§ 3 ve spojení s § 2 odst. 4 správního řádu, neboť nezjistil stav věci způsobem, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a v rozsahu, který je nezbytný vzhledem ke konkrétním okolnostem případu;

§ 4 odst. 1 správního řádu, neboť napadené rozhodnutí bylo napsáno dehonestujícím způsobem;

§ 34 odst. 1 správního řádu, neboť nepovažuje tvrzení vznesená zmocněným zástupcem za tvrzení učiněná jménem zastoupeného;

§ 12 § 14 a § 14a zákona o azylu;

§ 23c zákona o azylu;

§ 50 odst. 2 a odst. 3 správního řádu, jelikož správní orgán nezjistil všechny rozhodné okolnosti a nevyšel tak ze spolehlivě zjištěného stavu věci, napadené rozhodnutí je z tohoto důvodu nepřesvědčivé;

§ 50 a odst. 4 správního řádu, neboť žalovaný nepřihlédl ke všemu, co vyšlo v průběhu řízení najevo;

§ 52 správního řádu, neboť žalovaný neprovedl důkazy, které byly potřebné ke zjištění stavu věci;

§ 68 odst. 3 správního řádu, neboť v odůvodnění napadeného rozhodnutí nebylo žalovaným dostatečně uvedeno, jakými úvahami byl veden při hodnocení podkladů a výkladu ustanovení zákona o azylu.

3. Žalobce je toho názoru, že mu svědčí důvody pro udělení mezinárodní ochrany ve smyslu ustanovení § 12 a 14a zákona o azylu. Ty byly prokázány jeho věrohodnou výpovědí a doloženy listinnými důkazy. Žalovaný však v jeho případě nezjistil řádně skutkový stav věci, nedostatečně se zabýval zprávami o zemi původu a zcela nesprávně posoudil existenci a závažnost důvodů pro udělení mezinárodní ochrany. To přesto, že žalobce v průběhu správního řízení jasně a konzistentně formuloval své obavy z návratu do vlasti. Ty rozdělil (vzhledem ke svému komplikovanému azylovému příběhu) do šesti oblastí. Ve svých závěrech vycházel zejména z příručky UNHCR „UNHCR Eligibility Guidelines for Assessing the International Protection Needs of Asylum – Seekers from Afghanistan“ (dále jen „Příručka UNHCR Afghánistán“). Důvody, pro něž shledává opodstatnění ve vztahu k možnému udělení mezinárodní ochrany, jsou následující:
4. I.) **Adresné nebezpečí pronásledování ze strany Tálibánu** kvůli jeho předchozí spolupráci s armádou a zároveň kvůli zapojení do bojů proti Tálibánu v Ghází na straně domobrany. Na žalobce může být v tomto směru vyvíjen tlak k tomu, aby se přidal k Tálibánu, v čemž ten spatřuje zejména důvod pro udělení azylu ve smyslu ustanovení § 12 písm. b) zákona o azylu (příslušnost k sociální skupině „mužů ve věku vhodném pro boj“), či ve smyslu ustanovení § 14a odst. 2 písm. a) a b) zákona o azylu (hrozba popravky,

mučení). Žalovaný tuto problematiku vyhodnotil chybně. Konstatoval, že nebyla naplněna definice pronásledování, případné vyhrožování žalobci neshledal azylově relevantním a měl za to, že motivace žalobce k bojům s Tálibánem nebyla politického charakteru. Rovněž nebral v potaz vyjádření zmocněného zástupce žalobce, jelikož byl toho názoru, že břemeno tvrzení leží na žadateli o mezinárodní ochranu. Žalovaný dále rozporoval autenticitu písemnosti vyhotovené Tálibánem, kterou považuje za podvrh. Domněnky žalovaného ale vycházejí z chybného myšlenkového postupu, jsou nesprávné a nepodložené a nemají oporu v podkladech pro vydání rozhodnutí, ani ve zbytku spisového materiálu. Naopak žalobce (prostřednictvím svého zástupce) tvrdil, že písemnost mu byla doručena elektronicky po odjezdu z vlasti, nebyla proto ani hlavním impulzem k odjezdu z vlasti (jak tvrdil žalovaný). Závěry žalovaného jsou proto nepřezkoumatelné. Dlužno dodat, že pochybnosti, které žalovaný v napadeném rozhodnutí přdestřel, předem se žalobcem nijak nekonzultoval, nebo jej na ně neupozornil. Znemožnil mu proto jakkoliv se k nim vyjádřit a uvést věci na pravou míru (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 8. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008 – 70, nebo rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 12. 11. 2019, č. j. 30 Az 37/2018 – 73, obdobně rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 8. 2005, č. j. 4 Azs 467/2004 – 89). Postupem žalovaného bylo porušeno ustanovení § 3 správního řádu a rovněž ustanovení § 34 odst. 1 správního řádu, dle něhož zástupce žalobce vystupuje v řízení jménem účastníka (zastoupeného). Žalobce dodal, že ke svému vyjádření v průběhu správního řízení odkázal na Příručku UNHCR Afghánistán a připojil ji ke svému vyjádření, která podporuje informace, přdestřené shora. Subjektivní úvahy žalovaného však byly ve vztahu k informacím, které žalobce podal i k těm, které vyplývají z obsahu Příručky UNHCR Afghánistán, v rozporu. K otázce pronásledování upozornil žalobce na ustanovení § 2 odst. 6 zákona o azylu a čl. 6 písm. c) směrnice Rady 2004/83/ES, tzv. kvalifikační směrnice. Podotkl, že za původce pronásledování se považují i nestátní aktéři za předpokladu, že státní (či obdobná) moc není schopna nebo ochotna před takovým pronásledováním poskytnou žadateli ochranu. Nemusí se jednat pouze o státního aktéra, jak tvrdil žalovaný.

5. II.) **Nebezpečí, že bude vystaven násilí ze cti ze strany rodiny jeho přítelkyně**, a že bude trestně stíhán a potrestán za nemanželský vztah. V tom žalobce spatřuje zejména důvod pro udělení azylu ve smyslu ustanovení § 12 písm. b) zákona o azylu (příslušnost k sociální skupině „mužů a žen, kteří porušují morální pravidla“). V tomto směru se žalovaný dopustil nesprávného právního a skutkového posouzení, neboť osoby v tomto nebo podobném postavení jsou ohroženy pronásledováním pro příslušnost k sociální skupině, zároveň je zde neschopnost státu zajistit jim adekvátní ochranu (k tomu blíže str. 79 – 80 Příručka UNHCR Afghánistán). Úvahy žalovaného byly i v tomto případě v rozporu s ustanovení § 2 odst. 6 zákona o azylu a čl. 6 písm. c) kvalifikační směrnice (viz výše). Nemůže rovněž obstát argumentace žalovaného, že se žalobce s žádostí o pomoc neobrátil na k tomu příslušné orgány v zemi původu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 2. 2010, č. j. 6 Azs 74/2009 – 51, nebo rozsudek ze dne 28. 2. 2007, č. j. 4 Azs 146/2006 – 100, či ze dne 19. 9. 2007, č. j. 1 Azs 40/2007 – 129). Žalovaný možnost vnitřní ochrany v případě žalobce pouze nepřezkoumatelně presumoval, aniž by své závěry opřel o konkrétní zprávy o zemi původu, a to přesto, že jím byl na nedostatek informací o zemi původu upozorněn (viz vyjádření k podkladům pro vydání rozhodnutí). Závěry o možnosti využití vnitřní ochrany jsou zároveň v rozporu s tvrzeními žalobce, ten přdestřel, že mu v tomto případě hrozí bičování a uvěznění.

K tomu, že předmanželský vztah je skutečně v Afghánistánu trestným činem, za který hrozí sankce uvězněním, odkázal žalobce na str. 64 EASO – Afghanistan Security situation – Country of Origin Information Report, z června 2019. Závěry žalovaného jsou na základě výše uvedeného nesprávné a nepřezkoumatelné. Žalobce nesouhlasí se závěry žalovaného, že se v tomto případě jednalo o zcela „vágní a účelovou proklamaci“ a doplnil, že žalovaný v tomto směru nezjistil dostatečně skutkový stav věci a rezignoval na zásadu „v pochybnostech ve prospěch žadatele o mezinárodní ochranu“ (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 3. 2007, č. j. 4 Azs 169/2006 – 47)

6. III.) **Nebezpečí pronásledování a vážné újmy z důvodu jeho etnické příslušnosti k Hazarskému etniku a šíitského náboženského vyznání.** Má za to, že byl ze strany státu diskriminován zejména v armádě, kdy jej na rozdíl od příslušníků jiných etnik posílali na nejnebezpečnější mise. Nebezpečí čelil ale i ze strany soukromých osob, hrozí mu pronásledování a vážná újma ze strany Tálibánu, Islámského státu a jiných povstaleckých skupin. I v tomto případě má za to, že mu svědčí udělení mezinárodní ochrany ve smyslu ustanovení § 12 b) zákona o azylu. Upozornil na skutečnost, že od roku 2016 došlo k výraznému navýšení násilných útoků na šíity ze strany protivládních skupin. V případě Hazarů nelze vždy zřetelně rozlišit, zda jsou pronásledováni na základě etnicity nebo náboženství, neboť jsou v jejich případě obě skutečnosti neoddělitelně spjaty. Žalobce je toho názoru, že i z tohoto důvodu mu hrozí minimálně nebezpečí vážné újmy dle ustanovení § 14a odst. 2 písm. a) a b) zákona o azylu. V tomto směru žalobce podotkl, že i tyto závěry žalovaného trpí nepřezkoumatelností. Vycházel totiž z informací, které neměly podklad ve spisovém materiálu a zároveň skutečnosti, na které žalovaný poukazoval, nejsou natolik známé, aby na ně bylo možno pohlížet jako na notoriety (ve smyslu ustanovení § 50 odst. 1 správního řádu). Žalovaný se rovněž nevypořádal s tvrzením žalobce ohledně pronásledování ze strany nestátních subjektů – Tálibánu, což činí napadené rozhodnutí rovněž nepřezkoumatelným.
7. IV.) **Nebezpečí, že bude uvězněn pro dezerci z armády,** což v podmínkách afghánských věznic zakládá reálné nebezpečí vážné újmy v podobě mučení či nelidského a ponižujícího zacházení, jež zakládá důvod pro udělení doplňkové ochrany ve smyslu ustanovení § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu. Žalobce se ve vztahu k odchodu z armády v průběhu pohovoru k žádosti o mezinárodní ochranu vyjadřoval odlišně, žalovaný však dovodil, že žalobce odešel právě kvůli milostnému poměru s jeho přítelkyní. To však z protokolu o pohovoru jednoznačně nevyplývá.
8. V.) **Nebezpečí, že pro svůj způsob praktikování víry,** který se liší od požadavků společnosti a duchovních, bude označen za nevěřícího, za což může být odsouzen v trestním procesu. Nemožnost svobodným způsobem praktikovat (nepraktikovat) svou víru je důvodem pro udělení azylu dle ustanovení § 12 písm. b) zákona o azylu. Žalovaný dospěl k závěru, že tvrzené potíže žalobce nedosáhly intenzity pronásledování, nicméně nezohlednil, že žalobce v průběhu pohovoru popisoval i své problémy týkající se tlaku, který v souvislosti s praktikováním (nepraktikováním) své víry zažíval v armádě (k tomu odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 8. 2019, č. j. 9 Azs 39/2019 – 66). Zde bylo řečeno, že se může v určitých případech jednat o pronásledování i za situace, kdy příslušníci církve vykonávají svou víru v utajení. Žalobce doplnil, že je v každém jednotlivém případě třeba sledovat potencialitu budoucího pronásledování (standard přiměřené pravděpodobnosti), závěry nelze vztahovat pouze k pronásledování v minulosti. Duchovní v zemi původu však mají důkaz o tom, že žalobce odmítal platit

náboženskou daň, mohou proti němu podat trestní oznámení za odpadlictví. Situaci nelze řešit ani vnitřním přesídlením, jak navrhoval žalovaný. Žalovaný selektoval informace způsobem, kdy je „vytrhl z kontextu“.

9. VI.) **Nebezpečí vyplývající z obecně špatné bezpečnostní situace v zemi**, která je zapříčiněna chaosem a nestabilitou, aktivitou povstaleckých skupin, teroristickými útoky a rapidně rostoucí zločinností, s níž si bezpečnostní složky země původu neumí poradit. Situace je napjatá i kvůli velkému počtu vnitřně vysídlených osob a faktorům souvisejícím se změnou klimatu (např. sucho a neúroda, nedostatek potravin a pitné vody). Má za to, že nebezpečí, které mu v tomto směru hrozí, zakládá důvod pro udělení doplňkové ochrany ve smyslu ustanovení § 14a odst. 2 písm. b) a d) zákona o azylu. Zároveň tato tíživá situace výrazně ovlivňuje možnost vnitřní ochrany a vnitřního přesídlení. Vzhledem k tomu, že žalobce nemá aktuálně v zemi žádné materiální zázemí (o něž nepřišel vlastní vinou), jeví se nepříznivě i možnost jeho opětovného usazení v zemi původu.
10. Žalobce shrnul, že všechny shora nastíněné důvody je třeba posuzovat v souhrnu a zkoumat, jakému celkovému nebezpečí by byl v případě návratu vystaven. Rozmanitost jeho problémů mu značně ztěžuje možnost, aby se po návratu do vlasti těmto nepříznivým okolnostem vyhnul. Tuto zcela podstatnou individuální okolnost případu žalobce však žalovaný nevzal v potaz (srov. ustanovení § 2 odst. 4 správního řádu). Žalovaný se vyjádřil v tom směru, že žádost žalobce o mezinárodní ochranu byla účelová s cílem dostat se do České republiky. Tyto domněnky jsou zcela subjektivní a ničím nepodložené. Ani prokázání se pozměněným cestovním dokladem nevypovídá nic o tom, zda jsou nebo nejsou splněny podmínky pro udělení mezinárodní ochrany (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 8. 2019, č. j. 9 Azs 39/2019 – 66). Tvzení žalovaného o údajné „účelovosti žádosti“ je nejen nepravdivé a nepřezkoumatelné, ale pro posouzení žádosti o udělení mezinárodní ochrany i zcela irelevantní.
11. Žalobce uzavřel, že i kdyby bylo posouzení žalovaného správné a ani jeden z důvodů nezakládal sám o sobě přiměřenou pravděpodobnost pronásledování (s čímž však žalobce nesouhlasí), pak bylo třeba žalovaným zkoumat, jak se do celkové míry ohrožení promítá existence ostatních důvodů a zda jejich kombinací nedojde k překročení úrovně přiměřené pravděpodobnosti. Žalovaný tímto způsobem ale nepostupoval, a proto porušil ustanovení správního řádu, která byla citována v úvodu žaloby. Pochybení žalovaného lze dále shledat v tom, že při posuzování žádosti o udělení mezinárodní ochrany žalobce vycházel pouze minimálně ze zpráv o zemi původu a žalobcem a jeho zástupcem navrhované důkazy neprovedl vůbec. To shledává žalobce jako hrubou chybu, jelikož důkazní návrhy byly vzneseny v souladu s ustanovením § 36 odst. 1 správního řádu a řízení nebylo usnesením koncentrováno. Nedisponoval dostatkem přesných a aktuálních informací z různých zdrojů a to zavedlo tomu, že nevyšel ze spolehlivě zjištěného skutkového stavu věci. Nezákonně a nepřezkoumatelně žalovaný uvažoval i ve vztahu k možnému udělení tzv. doplňkové ochrany a otázce vnitřního přesídlení.
12. S ohledem na shora uvedené žalobce navrhl, aby soud napadené rozhodnutí zrušil pro jeho nezákonnost a nepřezkoumatelnost a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.
13. Žalobce následně v zákonné lhůtě žalobu dne 2. 3. 2020 doplnil. Zaměřil se zejména na dvě pochybení správního orgánu, která však shledal zcela zásadními.

14. Nejprve upozornil na hrubé porušení procesního postupu ve správním řízení. V protokolu o seznámení s podklady ve věci mezinárodní ochrany bylo uvedeno, že správní orgán stanovil zmocněnci žalobce lhůtu 14 dní pro vyjádření se k podkladům pro vydání rozhodnutí. Posledním dnem lhůty bylo pondělí 20. 1. 2020. Téhož dne doručil zmocněný zástupce žalovanému podání nazvané „Vyjádření k podkladům pro vydání rozhodnutí“ ve kterém byly jako jeho přílohy označeny „UNHCR Eligibility Guidelines for Assessing the International Protection Needs of Asylum-Seekers from Afghanistan“ (již shora citovaná Příručka UNHCR Afghánistán) a „Rešerše zpráv o zemi původu“ (z důvodu administrativní chyby byla tato příloha doručena až dne 22. 1. 2020, žalovaný k ní již nepřihlédl). Ve zmíněném vyjádření vznesl žalobce prostřednictvím svého zástupce zcela konkrétní námitky vůči protokolu o pohovoru a shromážděným zprávám o zemi původu. Poukázal na fakt, že informace o zemi původu nebyly pro zjištění skutkového stavu dostatečné, pohovor nebyl veden detailně vzhledem k množství důvodů, pro které žalobce o mezinárodní ochranu žádal. Žalovaný nejednal v souladu s ustanovením § 3 správního řádu a § 23 písm. c) zákona o azylu, která mu stanovují povinnost shromáždit dostatečně přesné a aktuální informace o zemi původu z různých zdrojů. Zároveň porušil i ustanovení § 39 odst. 1 správního řádu, jelikož měl brát v potaz vyjádření k podkladům pro vydání rozhodnutí včetně jeho příloh, a to i přes to, že předem žalobce neupozornil na následky možného nedodržení lhůty, ani jej o nich nepoučil. Žalobce je toho názoru, že: *„V tomto směru se jedná o vadu podání ve smyslu ust. § 37 odst. 2 správního řádu a pozdější odstranění této vady nelze považovat za nové podání, ale za odstranění vady podání původního a na přiloženou „Rešerši zpráv o zemi původu“ tedy mělo být pohlíženo jako na součást podání z 20. 1. 2020.“*
15. Druhým zásadním pochybením shledal žalobce neprovedení důkazních návrhů a nedostatečné zjištění skutkového stavu. Žalobce prostřednictvím svého zmocněného zástupce v průběhu řízení celkem dvakrát požádal o provedení doplňujícího pohovoru a zároveň ve vyjádření se k podkladům pro vydání rozhodnutí prezentoval svůj názor na vedení pohovoru a obsah protokolu o pohovoru. Dle názoru žalobce nebyl pohovor veden dostatečně tak, aby mu byla dána možnost prezentovat jeho azylový příběh detailně. Žalovaný nicméně shledal, že další pohovor k žádosti o udělení mezinárodní ochrany by byl ne hospodárný a nadbytečný. S tímto názorem žalobce nemůže souhlasit, má za to, že pohovor k žádosti o udělení ochrany nedostál ani „standardu“, zejména ve vztahu k množství azylových důvodů, které žalobce předestřel a kterým nebyla věnována dostatečná pozornost ze strany žalovaného. Žalobce doplnil, že neobstály ani jeho zcela specifické námitky vůči konkrétním podkladům pro vydání rozhodnutí, které byly neaktuální, či nepřiléhavé (např. Informace Federálního ministerstva spravedlnosti a policie Švýcarské konfederace ze dne 31. 3. 2017 – Poznámka k Afghánistánu – Zběhnutí: zákonná úprava a její provádění v praxi, zpráva EASO z roku 2017, Informace Lifos „Právní připomínky týkající se Kábulu jako alternativy vnitřního útěku pro uprchlíky“). Sám žalobce oproti tomu nabídl zcela aktuální a přiléhavé materiály (např. zprávy ARC Foundation -Prison Conditions in Afghanistan A commentary ze září 2019 navrhované jako důkaz k vyjádření k podkladům přiloženým k Rešerši zpráv o zemi původu). Žalovaný se dopustil nezákonného postupu i ve vztahu k relevantním částem Příručky UNHCR Afghánistán, na kterou žalobce rovněž ve svém vyjádření odkazoval. Ta je aktuální, relevantní, a její zohlednění by proto nebylo nadbytečné. Doplnil, že nepožadoval překlad celé zprávy, ale pouze odkazovaných relevantních částí.
16. V závěru žalobce konstatoval, že žalovaný dále ignoroval a vůbec žádným způsobem

nezohlednil 10 tiskových zpráv, které prostřednictvím svého zmocněného zástupce navrhnul jako důkaz ve vyjádření k podkladům. Tento svůj postup vůbec neodůvodnil, jedná se tedy o důkazní návrhy, které byly v řízení zcela přehlédnuty.

17. Žalobce uzavřel, že napadené rozhodnutí je nezákonné a nepřezkoumatelné.
18. Jelikož je obsah žaloby stranám sporu dobře znám, odkazuje dále nadepsaný soud na jeho úplné znění.

III. Vyjádření žalovaného k žalobě a jejímu doplnění

19. Žalovaný se vyjádřil k podané žalobě dne 3. 4. 2020. Dle svého přesvědčení zjistil skutečný stav věci, zabýval se všemi okolnostmi, které žalobce v průběhu správního řízení sdělil, a opatřil si potřebné podklady pro vydání rozhodnutí. Má za to, že dokazování provedl podrobně a zabýval se všemi okolnostmi případu. Je přesvědčen, že dostatečně zjistil skutkový stav, který mu umožňoval vydat ve věci rozhodnutí. Důvody pro udělení mezinárodní ochrany formou azylu ani tzv. doplňkové ochrany neshledal. S podanou žalobou proto nesouhlasí, neboť dle jeho názoru neprokazuje nezákonnost napadeného rozhodnutí.
20. K osobě žalobce dále podotkl, že z obsahu jeho sdělení poskytnutých v rámci správního řízení i z obsahu žaloby vyplývá, že ten zemi původu opustil kvůli obavě z hnutí Tálibán. Měl být vystaven výhrůžkám z jejich strany. Dalším motivem jeho žádosti byla obava z trestního stíhání ze strany afghánské veřejné moci kvůli dezerci z Afghánské národní armády (ANA). Za další důvod k opuštění země státní příslušnosti žalobce označil problémy diskriminačního charakteru v době svého působení v armádě v kontextu jeho hazarského původu. Dále měl proklamovat své obavy na základě výhrůžného jednání ze strany rodiny dívky, se kterou měl milostný poměr, a která měla být provdána za jiného muže. Žalovaný také upozornil na to, že žalobce rovněž odkazoval na své problémy v zemi původu (ohledně jeho vztahu k náboženským povinnostem), které odmítal vykonávat, v důsledku čehož mu bylo v jeho běžném životě vyhrožováno, přičemž byl označován za bezvěrce a odpadlíka od víry. Žalobce měl z této skutečnosti dovozovat to, že by s ním mohlo být vedeno soudní řízení, potažmo mu hrozí smrt. Dále byl toho názoru, že mu svědčí udělení mezinárodní ochrany i z důvodu špatné bezpečnostní situace ve vlasti, jakož i v jeho rodné vesnici, která byla vystavena útokům Tálibánu. Po posouzení výše uvedených tvrzení žalobce dospěl žalovaný k závěru, že v průběhu správního řízení nebyly uvedeny žádné skutečnosti, na základě kterých by bylo možno učinit závěr, že by žalobci svědčil některý z důvodů pro udělení azylu ve smyslu ustanovení § 12 písm. a) a b) zákona o azylu.
21. Žalovaný poté shrnul, že při posouzení žádosti o udělení mezinárodní ochrany vycházel v případě žalobce zejména z jeho výpovědí, jím doložených materiálů a dále z informací, které shromáždil v průběhu správního řízení ohledně politické a bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv v Afghánské islámské republice. Konkrétně vycházel z Informace švédského Centra informací o zemích původu a analýzu v oblasti migrace (Lifos): Právní připomínky týkající se Kábulu jako alternativy vnitřního útěku pro uprchlíky ze dne 17. září 2018, Informace Ministerstva vnitra Velké Británie - Afghánistán: Bezpečnostní a humanitární situace z července 2019, Informace OAMP: Afghánistán – Bezpečnostní situace v provinciích Balch (vč. města Mazár-e Šaríf), Herát, Kábul, Pandžšír, Bamján. Možnost vnitřního přesídlení ze dne 13. srpna 2019, Informace

Evropského azylového podpůrného úřadu (EASO) o zemi původu, Afghánistán: fyzické osoby jako cíl útoků ozbrojených aktérů během konfliktu - perzekuce ze strany státu z prosince 2017 a Informace Federálního ministerstva spravedlnosti a policie, Švýcarská konfederace: Poznámka k Afghánistánu - Zběhnutí: zákonná úprava a její provádění v praxi ze dne 31. března 2017. Žalovaný konstatoval, že veškeré z výše uvedeného je součástí spisového materiálu.

22. Na základě těchto podkladů a zhodnocení výpovědí žalobce žalovaný nedospěl k závěru, že by žalobci v případě návratu do vlasti hrozilo přímé a bezprostřední nebezpečí vážné újmy ve smyslu ustanovení § 14a odst. 1 a 2 písm. b) zákona o azylu.
23. V kontextu svých úvah poukázal žalovaný na ustálenou judikaturu, která vychází ze zásady, že je podstatné, aby se správní orgán vypořádal se všemi základními námitkami účastníka řízení (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 5. 2009, č. j. 9 Afs 70/2008 – 13). Reakce správního orgánu je spjata s otázkou hledání míry a zpravidla postačuje, jsou-li vypořádány alespoň základní námitky účastníka řízení (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 5. 2009, č. j. 9 Afs 70/2008 – 13). Požadavky kladené na orgány veřejné moci nesmí být přemrštěné a byly by výrazem přepjatého formalismu, který by vedl k ohrožení jejich schopnosti efektivně plnit zákonem uložené úkoly (viz rozsudek Krajského soudu Hradci Králové – pobočka v Pardubicích ze dne 18. 3. 2015 č. j. 52A 46/2014-62). Žalovaný se proto snažil zejména o vypořádání se s hlavními námitkami žalobce, jeho stížnostmi a vyjádřeními a opětovně poukázal na to, že mezinárodní ochrana ve smyslu zákona o azylu je právním institutem zcela výjimečným, jehož smyslem je poskytnout žalobci ochranu, nikoliv však ochranu před jakýmkoliv negativními jevy v zemi jeho původu, nýbrž jen z důvodů upravených v zákoně o azylu. Mezinárodní ochranu ve formě azylu dle zákona o azylu lze v souladu s příslušnými ustanoveními tohoto zákona tedy udělit pouze osobě, která byla v zemi své státní příslušnosti pronásledována ze strany tamních státních orgánů pro své politické aktivity, rasu, národnost, pohlaví, náboženství či příslušnost k určité sociální skupině, nebo se takového pronásledování odůvodněně obává v případě svého návratu do země své státní příslušnosti. V tomto ohledu však tento případ důvodným neshledal.
24. Dále bylo žalobci doporučeno, aby k úpravě svého pobytu využil institutů, na které pamatuje zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.
25. V závěru žalovaný poukázal na skutečnost, že se žalobce po příletu do České republiky prokázal pozměněným cestovním dokladem, přičemž tímto činem narušoval právní řád Evropské unie. Má za to, že žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany byla podána účelově. Zároveň podotkl, že situaci v Afghánistánu nelze klasifikovat jako „totální konflikt“, ve kterém je z povahy věci – tj. z důvodu pouhé přítomnosti na daném území – vystaven reálnému nebezpečí vážné újmy každý civilista. Žalobce není ani představitelem žádné rizikové skupiny (ostatně žádné takové skutečnosti ani on sám netvrdil), a tudíž nebyla prokázána dostatečná míra individualizace jemu hrozícího svévolného (nerozlišujícího) násilí vyžadovaná v § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. Má za to, že žalobce se ve vlasti může navrátit do hlavního města, kde existuje nesporná možnost, aby si zde našel útočiště.
26. Žalovaný shrnul, že vzhledem ke shora uvedeným skutečnostem má za to, že neporušil žádná ustanovení uvedených právních předpisů a obsah vznesených žalobních námitek

není způsobilý zpochybnit jím vyslovené závěry napadeného rozhodnutí, kterým se věnoval velice podrobně na cca 30 listech. Následně odkázal na odůvodnění předmětného rozhodnutí, z něhož vyplývá, jakými úvahami se řídil při řešení případu, přičemž své závěry považuje za věcně správné, zákonné a přezkoumatelné, netrpící vadami vytýkanými v žalobě.

27. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby pro její nedůvodnost.

IV. Repliky žalobce

28. Žalobce poté zaslal nadepsanému soudu v předmětné věci repliky datované ke dni 30. 4. 2020 a 12. 1. 2021, které reagovaly na vyjádření žalovaného k projednávané věci (viz výše). Hlavní argumentační linkou žalobce je to, že žalovaný se celou věcí zabýval zcela sporadicky. Žalobce trvá na tom, že napadené rozhodnutí je nezákonné a nepřezkoumatelné a nesouhlasí se závěry žalovaného ve vztahu k účelovému podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany.

29. Znovu zopakoval hlavní důvody, kvůli kterým se uchýlil k podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany (shodně viz v tomto rozsudku část II. - obsah žaloby). Má za to, že citované důvody tvrdil ve správním řízení přesvědčivým způsobem. Ve správním řízení rovněž správnímu orgánu doložil kopii „zatykače“ od Tálíbanu a prostřednictvím zmocněného zástupce navrhnul doplnění podkladů o relevantní pasáže zpráv o zemi původu, relevantní pasáže Příručky UNHCR Afghánistán a o deset zpravodajských článků. Dvakrát v průběhu řízení rovněž navrhoval provedení doplňujícího pohovoru. Zopakoval, že všechny důvody pro udělení mezinárodní ochrany by měly být posuzovány ve svém souběhu. Žalovaný ovšem zatížil správní řízení hmotněprávními i procesními pochybeními (shodně viz v tomto rozsudku část II. - obsah žaloby).

30. K argumentu žalovaného, že nároky na odůvodnění jeho rozhodnutí nesmí být přemrštěné a k odkazu na judikaturu správního soudu žalobce uvedl, že: *„je sice pravdou, že tento názor judikatura správních soudů obsahuje, nicméně za předpokladu, že bude jinak naplněn standard pro přezkoumatelnost rozhodnutí stanovený § 68 odst. 3 správního řádu tak, jak jej judikatura správních soudů vyložila. Úkolem žalovaného není vydat za každou cenu nějaké rozhodnutí s co nejmenšími finančními a časovými náklady, ale zjistit řádně skutkový stav věci tak, aby o něm nebyly důvodné pochybnosti a na základě takto zjištěného skutkového stavu vynést při zachování procesních práv žalobce věcně správné, zákonné a přezkoumatelné rozhodnutí.“* Žalobce je toho názoru, že této povinnosti však v jeho případě nedostál, jelikož u žalovaného absentovala vůle se těmito námitkami a důkazními návrhy reálně zabývat. Na podporu svých závěrů odkázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, sp. zn. 2 Ads 58/2003 [133/2004 Sb.NSS, rozsudek téhož soudu ze dne 21. 12. 2006, sp. zn. 2 As 37/2006, rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 12. 2008, sp. zn. 8 Afs 66/2008, a rovněž rozsudek téhož soudu ze dne 13. 10. 2004, sp. zn. 3 As 51/2003). Na citovaných příkladech z napadeného rozhodnutí a vyjádření k podané žalobě žalobce reflektoval, že způsob, jakým se žalovaný vypořádal s jeho námitkami proti pohovoru a proti dalším podkladům pro vydání rozhodnutí a jeho další argumentací vznesenou ve vyjádření k podkladům pro vydání rozhodnutí, nevyhovuje standardu přezkoumatelnosti stanovenému výše citovanou judikaturou, doktrínou, a to včetně judikatury citované samotným žalovaným. Uzavřel, že jeho námitky nebyly vypořádány v souladu s ustanovením § 38 odst. 3 správního řádu.

31. Z procesní opatrnosti posléze navrhl, aby soud provedl následující důkaz: výsledkem žalobce za účelem odstranění domnělých rozporů, relevantními pasážemi Příručky UNHCR Afghánistán citovanými ve vyjádření k podkladům, „Rešerší zpráv o zemi původu“ z 20. 1. 2020 zaslanou žalovanému 22. 1. 2020, resp. zde citovanými pasážemi různých zpráv o zemi původu a deseti mediálními články navrhovanými žalobcem v textu vyjádření k podkladům pro vydání rozhodnutí z 20. 1. 2020.
32. Ve zbytku odkázal žalobce na text podané žaloby a trval na důvodnosti žalobních námitek, přičemž měl za to, že vyjádření žalovaného tyto námitky v žádném případě nevyvrací.
33. Zmocněnec žalobce následně podal i druhou repliku k vyjádření žalovaného. V ní se zaměřil na problematiku žalovaným namítaného obstrukčního jednání zmocněného zástupce žalobce. Žalovaný spatřil znaky obstrukce v několika úkonech ze strany zmocněného zástupce. Jednalo se o procesní obranu práv žalobce proti stanovení lhůty k vyjádření se k podkladům a doplnění těchto podkladů, dvě žádosti o přesunutí termínu úkonu seznámení s podklady pro vydání rozhodnutí a substituční zastoupení při účasti na seznámení s podklady pro vydání rozhodnutí a v neposlední řadě uplatnění námitek a důkazních návrhů v rámci vyjádření k podkladům. To však zmocněný zástupce striktně odmítl a odkázal v tomto na znění doplnění žaloby ze dne 2. 3. 2020. Ve zbytku vyjádření se podrobně věnoval důvodům, které ho motivovaly k tomuto procesnímu postupu. Jelikož je i obsah tohoto vyjádření stranám sporu dobře znám, soud na ně bez dalšího odkazuje.

V. Jednání soudu

34. Po zahájení jednání nařízeného na den 26. 1. 2021 zástupce žalobce shrnul podstatu obsahu žaloby, jejího doplnění i obou replik. Poukázal na podstatné části podané žaloby a upozornil na jiné rozhodnutí nadepsaného soudu, které shledal přílehlavým i v této věci. Doplnil, že situace v Afghánistánu se od roku 2020 nijak výrazně nezlepšuje. K uzavření mírové dohody mezi Tálibánem a Afghánistánem nedošlo, to by však i v případě jejího uzavření mohlo znamenat pro etnickou skupinu Hazarů další útlak.
35. Pověřený pracovník žalovaného odkázal bez dalšího na svá vyjádření k žalobě, jakož i na obsah odůvodnění napadeného rozhodnutí.
36. Žalobce poté k věci uvedl, že situace v Afghánistánu je v posledních dvou letech špatná. Není zde mír, přestože je mnohdy tvrzen opak. Tálibán stále útočí na afghánskou vládu a vytváří na ni tlak. Poté upozornil na nešťastné postavení Hazarských šíitů. Krom Tálibánu je likvidují i jiné extremistické skupiny. Útočí na nemocnice a zadržují je na cestách. Takto je s nimi zacházeno nejenom na vesnicích, ale i v Kábulu. Tálibán byl vždy nepřitelem Hazarů, ti byli jeho stoupenci likvidováni i hromadně. Přestože se v době, kdy byl u moci, jeho nadvládě podřídili, nedostali od nich pokoj. Pokud by byl Tálibán znovu u moci, celá situace by se opakovala.
37. Soud ve vztahu k žalobcem navrženým důkazním materiálům konstatoval, že ty při jednání provedeny nebudou, jelikož by rozsáhlost dokazování byla v případě žalobce natolik intenzivní, že by tím nahrazoval činnost správního orgánu.
38. Zástupce žalobce posléze shrnul důvody svědčící pro důvodnost projednávané žaloby, trval na zrušení napadeného rozhodnutí pro jeho nezákonnost a nepřezkoumatelnost a

vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení. Žalobce v závěru požádal soud o spravedlivé posouzení věci a doufá, že se domůže svých práv.

39. Pověřený pracovník žalovaného v závěrečné řeči navrhl zamítnutí žaloby pro její nedůvodnost.

VI. Skutková zjištění a právní závěry krajského soudu

40. Krajský soud přezkoumal napadená rozhodnutí v mezích žalobních bodů v řízení podle části třetí hlavy druhé dílu prvního s. ř. s. Nadepsaný soud vzal v potaz nejen námitky uvedené ve včas podané žalobě ze dne 25. 2. 2020, ale i jejich bližší objasnění v jejím doplnění ze dne 2. 3. 2020 a replikách ze dne 30. 4. 2020 a 12. 1. 2021. Soud konstatuje, že žalobce dostal své povinnosti stran obsahu žaloby a jejích náležitostí (v souladu s ustanovením § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s.). Zejména té, že žaloba musí kromě obecných náležitostí podání (§ 37 odst. 2 a 3 s. ř. s.) obsahovat žalobní body, z nichž musí být patrné, z jakých skutkových a právních důvodů považuje žalobce napadené výroky rozhodnutí za nezákonné nebo nicotné (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 25. května 2017, č. j. 10 Azs 65/2017 – 49). V žalobě byly uvedeny odkazy na konkrétní ustanovení právního předpisu, která měla být žalovaným porušena, a dále byly tyto odkazy spojeny s určitým skutkovým tvrzením, resp. jinak obecný odkaz byl konkretizován na individuální věc. Žalobce v doplnění k žalobě a následných replikách dále pouze rozvinul svou argumentaci k námitkám, které již byly předestřeny v žalobě. Soud bral proto v potaz i tato jeho vyjádření a přistoupil k meritornímu projednání věci.
41. V přezkumném řízení krajský soud ověřil následující rozhodné skutečnosti, přičemž měl na zřeteli také čl. 46 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013, o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (dále jen „procedurální směrnice“). Dané ustanovení procedurální směrnice zakotvuje povinnost členských států zajistit pro žadatele o mezinárodní ochranu účinný opravný prostředek. Dle odst. 3 uvedeného ustanovení pak lze za účinný opravný prostředek považovat pouze takový prostředek, který zabezpečuje *„úplné a ex nunc posouzení jak skutkové, tak právní stránky, včetně případného posouzení potřeby mezinárodní ochrany podle směrnice 2011/95/EU“*. S ohledem na promeškání transpoziční lhůty ze strany českého zákonodárce se citované ustanovení procedurální směrnice vyznačuje (pro řízení zahájená na základě žádostí o mezinárodní ochranu podaných po 20. 7. 2015) vertikálním přímým účinkem a je povinností krajského soudu přihlížet v řízení i k případným novým skutečnostem, ačkoliv nemohly být žalovanému správnímu orgánu v době jeho rozhodování známy. Krajský soud dodává, že řízení o udělení mezinárodní ochrany tímto představuje výjimku k zásadě, že v řízení o žalobě proti správnímu orgánu přezkoumává soud zákonnost napadeného rozhodnutí ohledně skutkového i právního stavu ke dni vydání napadeného rozhodnutí (ex tunc). Jak vyplynulo z výše uvedeného, i vzhledem k judikatuře evropských soudů i českých správních soudů, je naopak povinností soudů v těchto řízeních posuzovat skutkový i právní stav věci ex nunc, tedy ke dni vydání rozhodnutí soudu.
42. Z obsahu správního spisu soud zjistil, že žalobce podal žádost o udělení mezinárodní ochrany v České republice dne 10. 2. 2019. Krajský soud podotýká, že všechny výpovědi žalobce a procesní postup jeho zmocněnce (potažmo na to navazující postup správního orgánu) učiněné v průběhu celého správního řízení představují několik stran protokolu. Proto nepovažuje za nutné ani možné, aby je opisoval v úplnosti. V podrobnostech tak odkazuje právě na obsah protokolů o výpovědi žalobce a správní spis.
43. Pouze ve stručnosti krajský soud shrnuje, že žalobce je afghánským státním příslušníkem, hazárské národnosti a islámského vyznání šíitského směru. Je svobodný a bezdětný. Narodil se v obci Malistan v provincii Ghazní. Posledním místem jeho bydliště

bylo město Kábul. Nezastává žádné politické přesvědčení. K průběhu cesty uvedl, že letěl z Kábulu do Taškentu, z něj poté do Jekatěrinburgu, z něhož odletěl do Prahy. Do země vstoupil 10. 2. 2019. Je to jeho první pobyt ve státech Evropské unie. V minulosti disponoval vízy a povoleními k pobytu v Ázerbájdžánu (zde neúspěšně žádal o udělení mezinárodní ochrany), Íránu, Indii, Uzbekistánu a pracovně cestoval i do Turecka. Žalobce potvrdil, že má dobrý zdravotní stav. K důvodům žádosti o udělení mezinárodní ochrany uvedl, že jeho život a víra jsou ve vlasti v nebezpečí. Pracoval v afghánské národní armádě jako důstojník v hodnosti nadporučíka. Do roku 2014 pracoval v Ghazní. V roce 2014 se chtěl navrátit domů, do Malistanu, byl ovšem chycen Tálibánskou skupinou a do roku 2015 zajat. Mezi afghánskou vládou a Tálibánem poté proběhla dohoda o výměně zajatců, na jejímž základě byl propuštěn. Pod podmínkou, že dále nebude pro armádu pracovat. Ve vztahu k otázce jeho víry se otevřeně nesouhlasně vyjadřoval k placení náboženské daně, byl i proti pouti do Mekky. Z tohoto jednání pramenily problémy ze strany duchovních, kteří mu vyhrožovali. Říkali o něm, že je nevěřící. Toto označení je však nepřijatelné, žalobce by za něj mohl čekat polní soud a třeba i smrt. Ve vlasti se žalobce dále seznámil s dívkou, která již měla domluvený sňatek. Když se chtěli vzít, dozvěděla se o tom rodina domluveného ženicha, která mu začala vyhrožovat a bít ho. Rozhodl se vycestovat, přičemž na cestu měl našetřený určitý obnos peněz. Určitý Íránec mu pomohl zhotovit falešný cestovní doklad, který mu poslal poštou.

44. Doplnující pohovor byl se žalobcem proveden dne 5. 3. 2019. V jeho průběhu upřesnil, že v armádě sloužil v období od 14. 3. 2013 do března 2014. Poté byl Tálibánem zadržen na 10 měsíců. Následně byl necelý rok bez práce, jelikož na základě dohody s Tálibánem nepracoval. Od roku 2016 do roku 2017 byl opět v armádě. Jednal tak na žádost státu, v případě neuposlechnutí mu hrozilo vězení nebo pokuta. V průběhu studií podepsal závazek, že bude armádě sloužit 10 let. Jeho úkolem v armádě bylo zneškodňovat Tálibánem nastražené miny. I když pro armádu pracovat chtěl, chtěl pomáhat vlasti, měl zde těžkou situaci kvůli svému hazarskému původu. Hazarové jsou v armádě diskriminováni. V jeho případě začala diskriminace hned prvním dnem poté, kdy ukončil školu. Hazarové byli ihned posíláni do války, stávali se terčem Tálibánu a provázely je další potíže se zvyšováním hodnosti. K otázce jeho zadržení Tálibánem doplnil, že byl zastaven v průběhu cesty ze své základny (armádní). Na této trase měli totiž kontrolu – své hlídky. Celá skupina, která jela se žalobcem v autě, byla zadržena a odvezena do staré opuštěné stavby v poušti. Dostávali chléb a vodu, byli podrobeni psychickému mučení. Kamarád žalobce, který se pokusil o útěk, byl popraven. Výhrůžky ve vztahu k zabití žalobce a ostatních byly na pořadu každého dne. Za 10 měsíců je únosci odvezli na stejné místo, kde zajatce chytili. Žalobce dále upřesnil, že se službou v armádě skončil v roce 2017 právě proto, že v roce 2016 byl poslán na základnu Quludu Zafar v provincii Herát. Začal tam pracovat a byl poslán do nejnebezpečnějších oblastí. Poté mu v oblasti Šíndandu (kam byl také poslán) začaly problémy s rodinou ženicha z domluveného sňatku (srpen 2017). Dvakrát nebo třikrát jimi byl zastaven a bylo mu silně vyhrožováno. Trestem za chování žalobce může být bičování nebo poslání do věznice. Jediné východisko spatřoval žalobce v útěku.

45. Jako další problém zdůrazňoval to, že byl nucen dodržovat náboženská přikázání – pout, platit zakát, ramadán. Jako šíita musel podniknout cestu do Karbalá. Každý, kdo nedodržuje výše uvedené, je duchovními označen za nevěřícího a potýká se s problémy ve společnosti a bývá potrestán – dlouhou vazbou nebo smrtí. Žalobce nechtěl dále

absolvovat cestu do Mekky, přičemž z toho důvodu byl obviněn z bezvěrectví/odpadlictví, nebo konverze k jinému náboženství (křesťanství). Dostal na vybranou, smrt či dlouhé vězení nebo odchod, aby nemohl komunikovat s dalšími mladíky. Výhrůžky se opakovaly cca čtyřikrát. Žalobce nejprve utekl do provincie Ghazní, poté do Kábulu, do Dillí a do Ázerbájdžánu. Poté, co se vrátil zpět do Kábulu naznal, že rodina snoubence jeho přítelkyně se o tomto jeho návratu nedozvěděla. Byl opatrný, měl problémy se státem a začal opět pracovat v armádě. Žalobce chtěl na podporu svého tvrzení dále doložit oficiální výhrůžky Tálibánu (dopis, který mu přišel). Obavu z Tálibánu vnímá nejpálčivěji. Další hrozbou, kterou citelně vnímá, jsou právě výhrůžky od rodiny snoubence jeho přítelkyně (bojí se nájemného vraha). Také má obavy z armády. Pokud by z ní vystoupil, hrozilo by mu vězení, pokud by se do Afghánistánu vrátil, byl by potrestán. V neposlední řadě vyvstává i předestřený problém s náboženstvím. Jelikož byl v Kábulu kratší dobu a nebyl na jednom místě, neměl zde problémy. Ty neměl ani při vycestování ze země v roce 2017. Po návratu v roce 2018 zažil útoky Tálibánu na jeho vesnici, byla zabita spousta obyvatel a zničen jeho dům. To byl impuls k tomu, aby odjel. Ve výhrůžce ze strany Tálibánu je psáno, že bude kdekoliv v Afghánistánu zadržen. S falešným cestovním dokladem cestoval proto, že na afghánský pas by schengenské vízum nedostal. Má bratra ve Finsku, ale žalobce chtěl hlavně do bezpečí – proto ČR. Jeho rodiče jsou v Pákistánu, ale tam nemohl, jelikož politika této země navrácí Afghánce zpět do jejich vlasti.

46. Na podporu svých tvrzení doložil žalobce kopie diplomů z vojenské akademie a výhrůžného dopisu od Tálibánu, dokument s názvem „Protection letter“ od UNHCR ze dne 27. 8. 2018, odkaz na informace o bezpečnostní situaci ve vlasti a ID kartu z vojenské školy.
47. Při posouzení předmětných žádostí o udělení mezinárodní ochrany žalovaný konkrétně vycházel z některých jeho výpovědí a jím doložených materiálů a dále z informací, které shromáždil v průběhu správního řízení ohledně politické a bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv v Afghánské islámské republice. Konkrétně vycházel z Informace švédského Centra informací o zemích původu a analýzu v oblasti migrace (Lifos), Právních připomínek týkajících se Kábulu jako alternativy vnitřního útoku pro uprchlíky ze dne 17. 9. 2018, Informace Ministerstva Velké Británie – Afghánistán, Bezpečnostní a humanitární situace z července 2019, Informace OAMP: Afghánistán – Bezpečnostní situace v provinciích Balch (vč. města Mazár – e Šaríf), Herát, Kábul, Pandžšír, Bamján. Možnost vnitřního přesídlení ze dne 13. 8. 2019, Informace Evropského azylového podpůrného úřadu (EASO) o zemi původu, Afghánistán: fyzické osoby jako cíl útoků ozbrojených aktérů během konfliktu – perzekuce ze strany státu z prosince 2017 a Informace Federálního ministerstva spravedlnosti a policie, Švýcarská konfederace: Poznámka k Afghánistánu – Zběhnutí: zákonná úprava a její provádění v praxi ze dne 31. 3. 2017.
48. V souladu s ustanovením § 36 odst. 3 správního řádu byla dne 6. 1. 2020 dána žalobci možnost se s výše uvedenými informacemi seznámit, vyjádřit se k nim, navrhnout další podklady rozhodnutí či vyjádřit námitky proti zdrojům informací a způsobu jejich získání. Zmocněncem pověřená pracovnice této možnosti nevyužila, ale sdělila, že se vyjádří písemně. Dne 20. 1. 2020 doložil zmocněnec žalobce správnímu orgánu dokument: Příručku UNHCR Afghánistán ze dne 30. 8. 2018. Dále bylo předloženo podrobné vyjádření k podkladům pro vydání rozhodnutí. V něm se zmocněnec žalobce zabýval procesním postupem správního orgánu, pohovorem se žalobcem, materiály jím

doloženými a návrhy na doplnění dokazování. Dne 22. 1. 2020 doložil žalobce prostřednictvím svého zástupce dokument nazvaný „Odstranění vad vyjádření k podkladům pro vydání rozhodnutí“, kde vysvětluje administrativní chybu při doložení rešerše zpráv o zemi původu.

49. Žalovaný doplnil, že si pořídil překlad předmětného výhružného dopisu a ten neshledal autentickým. Z tohoto důvodu mu nepřikládal žádnou relevanci v kontextu posuzování žádosti o udělení mezinárodní ochrany žalobce. Žalovaný nezohlednil ani dokument s názvem „Protection letter“ od UNHCR ze dne 27. 8. 2018, jelikož z jeho obsahu nevyplývalo, že by byl žalobce v zemi původu pronásledován.
50. Na základě takto zjištěného skutkového stavu věci, který nikterak nerozporuje ani žalobce v podané žalobě, a po provedeném přezkumném řízení, dospěl soud k názoru, že žaloba je důvodná.
51. Soud předesílá, že není smyslem soudního přezkumu stále dokola podrobně opakovat již jednou vyřčené, a proto se může soud v případech shody mezi názorem soudu a odůvodněním žalobou napadeného rozhodnutí odkazovat na toto odůvodnění (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 7. 2007, č. j. 8 Afs 75/2005-130, publikovaný pod č. 1350/2007 Sb. NSS, či rozsudky téhož soudu ze dne 2. 7. 2007, č. j. 4 As 11/2006-86, a ze dne 29. 5. 2013, č. j. 2 Afs 37/2012 – 47; všechna rozhodnutí Nejvyššího správního soudu citovaná v tomto rozsudku jsou dostupná na www.nssoud.cz).
52. Z obsahu žalobou napadeného rozhodnutí i z připojeného správního spisu v daném případě vyplynulo, že žalobce jako zásadní důvod své žádosti o udělení mezinárodní ochrany uvedl hned několik problémů, které mu dle jeho názoru v zemi původu hrozí. Má za to, že by po příjezdu do Afghánistánu čelil nejen hrozbám ze strany státních orgánů (diskriminace v armádě, problémy spojené s dezercí z armády a příslušnosti k Hazarskému etniku či nebezpečí pro svůj způsob praktikování víry), obavy má i ze strany soukromých osob (pronásledování ze strany Tálibánu a rodiny snoubence jeho přítelkyně).
53. Jádrem jeho žalobní argumentace bylo přitom to, že žalovaný nevnímal jeho azylový příběh komplexně, neposoudil, jakému celkovému nebezpečí by byl žalobce v případě návratu do vlasti vystaven. Zároveň nezohlednil materiály a důkazy, které žalovanému v průběhu správního řízení předestřel a vycházel z nedostatečně zjištěného skutkového stavu věci. Žalobce namítal nezákonnost a nepřezkoumatelnost žalovaného rozhodnutí. Za nepřezkoumatelné je považoval zejména z toho důvodu, že žalovaný možnost vnitřní ochrany v případě žalobce pouze presumoval, aniž by své závěry opřel o konkrétní zprávy o zemi původu žalobce, a to přesto, že jím byl na nedostatek informací o zemi původu upozorněn. V odůvodnění napadeného rozhodnutí dále vycházel z informací, který byly v rozporu s těmi, které předložil sám žalobce. Žalovaný rovněž čerpal z informací, které neměly podklad ve správním spisu, a nevypořádal se s tvrzením žalobce ve vztahu k jeho pronásledování Tálibánem. Zcela nepřezkoumatelně se měl žalovaný vypořádat i s otázkou možného vnitřního přesídlení žalobce.
54. Vzhledem ke shora uvedenému se krajský soud nejprve zaměřil právě na namítanou nepřezkoumatelnost žalovaného rozhodnutí. Vycházel z premisy, že pouze v případě, že rozhodnutí bude shledáno přezkoumatelným, je možné se zabývat otázkou případných pochybností o aplikované zákonné úpravě.
55. Na úvod do této problematiky je zcela zásadní poukázat na ustanovení § 68 odst. 3 správního řádu, které stanovuje správnímu orgánu povinnost řádně odůvodnit své

rozhodnutí a vyjádřit právní názor k předmětné otázce jednoznačným a srozumitelným způsobem. Pakliže správní orgán dostojí předestřeným požadavkům, nemůže závěr o nepřezkoumatelnosti jeho rozhodnutí pro nedostatek důvodů obstát (obdobně srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 4. 2007, č. j. 7 As 34/2006 – 76). Šlo by tak o ni za situace, kdy se správní orgán ve svém rozhodnutí řádně nevypořádá se všemi námitkami účastníků řízení, případně rozhodnutí neodůvodní vůbec nebo nedostatečně vzhledem k požadavkům zákona (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2006, sp. zn. 2 As 37/2006).

56. Institut nepřezkoumatelnosti rozhodnutí míří ze své podstaty na nejzávažnější pochybení správních orgánů, kdy rozhodnutí trpí takovými nedostatky, jež neumožňují seznat obsah napadeného rozhodnutí nebo jeho důvody, tedy věcně ho přezkoumat. To znamená, že se správní orgány v řízení například nezabývaly všemi skutečnostmi rozhodnými pro vydání rozhodnutí (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003-75). Konstatovat nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů lze rovněž tehdy, pokud se správní orgán určitou, pro posouzení věci významnou skutečností, nezabýval vůbec. Lze si tak nejen představit situaci, kdy se k ní správní orgán vůbec nevyjádřil v napadeném rozhodnutí a ani k ní nečinil v průběhu řízení žádné dokazování (neshromáždil podklady), ale též případ, kdy správní orgán sice shromáždil podklady rozhodnutí vypovídající o rozhodné skutkové otázce, ovšem tyto podklady žádným způsobem nevyhodnotil a neučinil z nich ve vztahu k této otázce žádný skutkový závěr.
57. Právě tak tomu bylo v případě žalobce. Krajský soud po pečlivém přezkumu věci shledal, že nejen odůvodnění napadeného rozhodnutí, ale i celkový postup správního orgánu v řízení o udělení mezinárodní ochrany žalobce vedl nutně k závěru o nepřezkoumatelnosti žalovaného rozhodnutí pro nedostatek důvodů. Soud naznal pochybení nejen ve vztahu k otázkám možného udělení azylu, ale i k problematice udělení tzv. doplňkové ochrany.
58. Krajský soud by v první řadě upozornil na některá procesní pochybení správního orgánu. Jak bylo uvedeno v protokolu o seznámení s podklady ve věci mezinárodní ochrany, správní orgán stanovil zmocněnci žalobce lhůtu 14 dní pro vyjádření se k podkladům pro vydání rozhodnutí. Posledním dnem lhůty bylo pondělí 20. 1. 2020. Téhož dne doručil zmocněný zástupce žalovanému podání nazvané „Vyjádření k podkladům pro vydání rozhodnutí“, ve kterém byly jako jeho přílohy označeny „UNHCR Eligibility Guidelines for Assessing the International Protection Needs of Asylum-Seekers from Afghanistan“ (Příručka UNHCR Afghánistán) a „Rešerše zpráv o zemi původu“. Nejen, že z obsahu včasného vyjádření zmocněnce žalobce vyplynulo, že ten oba dokumenty navrhl k provedení důkazu, ale z kontextu celého jím podaného vyjádření lze rovněž naznat, že jeho záměrem bylo přiložit je téhož dne k tomuto souboru jako jeho přílohu. V tomto směru se jednalo o vadu podání ve smyslu ustanovení § 37 odst. 2 správního řádu a pozdější odstranění této vady nelze považovat za nové podání, ale za odstranění vady podání původního. I přesto, že z důvodu administrativní chyby byla příloha „Rešerše zpráv o zemi původu“ doručena až dne 22. 1. 2020, žalovaný k ní tak měl přihlédnout. Krajský soud podotýká, že dokument obsahoval zcela přílehlavé a významné informace k posouzení azylového příběhu žalobce, jeho opomenutí tak shledal jako hrubé pochybení správního orgánu.
59. Jednání žalovaného v rámci jeho dalšího procesního postupu vedlo rovněž k porušení ustanovení § 36 odst. 1a odst. 3 správního řádu. Bylo to proto, že se

v napadeném rozhodnutí adekvátně nevyjádřil ke všem námitkám žalobce a nevycházel z jeho vyjádření a návrhů na doplnění dokazování učiněných v průběhu správního řízení. Krajský soud nadto doplňuje, že nemůže být dále shledáno relevantním, že některé důkazní materiály neuvedl přímo žalobce, ale byly obsaženy v podání jeho zmocněnce. Dlužno dodat, že zmocněným zástupcem žalobce byla ve správním řízení Organizace pro pomoc uprchlíkům, z.s., prostřednictvím svého zaměstnance Mgr. Petra Benesche (dle doložené plné moci na č. l. 55 správního spisu), což však nebrání tomu, aby důkazní návrhy předkládali i jiní zaměstnanci této organizace, pokud by jim byla substitučně delegována plná moc. Pochybnosti žalovaného stran konkrétního zmocnění v rámci zastoupení účastníka řízení by přitom neměly být k jeho tíži.

60. Zásadní pochybení shledal krajský soud i ve vztahu k následným úvahám správního orgánu týkajícím se možného udělení mezinárodní ochrany žalobci. Z ustanovení § 28 odst. 1 zákona o azylu vyplývá, že mezinárodní ochranu lze udělit ve formě azylu nebo doplňkové ochrany; shledá-li ministerstvo při svém rozhodování, že jsou naplněny důvody pro udělení azylu podle § 12, 13 nebo 14 zákona o azylu, udělí azyl přednostně. Pokud správní orgán dospěje k závěru, že nebyly naplněny důvody pro udělení azylu jako vyšší formy mezinárodní ochrany, v souladu se zákonem posoudí, zda-li cizinec nesplňuje důvody k udělení doplňkové ochrany.
61. Podle § 12 zákona o azylu se cizinci udělí azyl, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.
62. Podle § 2 odst. 4 zákona o azylu se *„pronásledováním rozumí závažné porušení lidských práv, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání anebo jednání, která ve svém souběhu dosahují intenzity pronásledování, pokud jsou prováděna, podporována nebo trpěna původci pronásledování.“* Původcem pronásledování nebo vážné újmy se podle ustanovení § 2 odst. 6 zákona o azylu rozumí *„státní orgán, strana nebo organizace ovládající stát nebo podstatnou část území státu, jehož je cizinec státním občanem (...) nebo soukromá osoba, pokud lze prokázat, že stát, strana nebo organizace, včetně mezinárodní organizace, kontrolující stát (...) nejsou schopny nebo ochotny odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před pronásledováním nebo vážnou újmu.“* Podle ustanovení § 2 odst. 7 stejného zákona *„pronásledováním nebo vážnou újmu není, pokud se obava cizince z pronásledování nebo vážné újmy vztahuje pouze na část území státu, jehož státní občanství má (...) a může-li cizinec bezpečně a oprávněně odcestovat do jiné části státu, do ní vstoupit a v ní se usadit, a pokud s přihlédnutím k situaci v této části státu a k jeho osobní situaci v této části státu a) nemá odůvodněný strach z pronásledování ani nejsou dány důvodné obavy, že by mu zde hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy, nebo b) má přístup k účinné ochraně před pronásledováním nebo vážnou újmu.“* Ohledně definice pojmu „pronásledování“ odkazuje krajský soud ještě na čl. 9 odst. 1 tzv. kvalifikační směrnice.
63. Krajský soud doplňuje, že shora citované ustanovení § 12 zákona o azylu spojuje důvodnost strachu z pronásledování i z hlediska možného pronásledování do budoucna, protože rozhodování o mezinárodní ochraně je rozhodováním prospektivním. V rámci tohoto posuzování se pak uplatňuje standard tzv. přiměřené pravděpodobnosti (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 7. 2018, č. j. 7 Azs 162/2018-47 či rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 3. 2008, č. j. 2 Azs 71/2006-82). Nejvyšší

- správní soud konstantně zastává názor, že přiměřená pravděpodobnost nežádoucího důsledku návratu do země původu je dána tehdy, bývá-li tento důsledek v případech obdobných případu žadatele nikoli ojedinělý. Neznačená to však bez dalšího, že pravděpodobnost, že nežádoucí důsledek nastane, musí být nutně vyšší než pravděpodobnost, že nenastane. Právě tyto úvahy žalovaného v napadeném rozhodnutí absentovaly. Žalovaný zcela rezignoval na posouzení azylového příběhu žalobce jako jednoho celku, v jeho úvahách zcela absentoval test přiměřené pravděpodobnosti a jeho úvahy směřovaly striktně vůči každému z předestřených důvodů pro udělení azylu zvlášť.
64. Krajský soud opakuje, že tato skutečnost byla žalobcem reflektována i v jádru jeho žalobní argumentace. Namítal totiž v první řadě to, že se žalovaný přezkoumatelným způsobem nevypořádal komplexně s hrozbami, kterým by, dle jeho názoru, v zemi původu čelil.
65. Jednalo se v první řadě o otázku existence jeho odůvodněného strachu z pronásledování v zemi původu ze strany Tálibánu. Žalobce předestřel žalovanému koherentní skutečnosti, které se týkaly jeho zajetí Tálibánem, vyjádřil se k následnému propuštění i příslibu, že již nebude v budoucnu aktivně vystupovat v armádě. Přesto, jak dále sdělil, znovu v armádě působil, což neponechal Tálibán bez odezvy. V souvislosti s tím předložil žalobce výhrůžný dopis Tálibánu, který on sám vnímal jako faktický „zatykač“ na svoji osobu. Žalovaný však tento důkazní materiál zhodnotil jako nevěrohodný a zcela upustil od dalšího zjištění skutkového stavu přezkoumatelným způsobem. Konstatoval pouze, že se v tomto případě jednalo o typické jevy vyskytující se na místě a v situaci vnitřního ozbrojeného konfliktu, a doplnil další premisy, které, dle krajského soudu, obavy žalobce bagatelizovaly.
66. Žalovaný měl naopak tyto skutečnosti brát v potaz a nesnažit se žalobce v první řadě znevěrohodnit, ale poskytnout mu dostatečný prostor k vysvětlení všech sporných událostí, majíc na zřeteli, že specifikem řízení ve věci mezinárodní ochrany je rovněž pravidlo „*v případě pochybností ve prospěch žadatele o mezinárodní ochranu*“. Jsou-li dány skutečnosti, na základě nichž lze předpokládat, že k porušení základních lidských práv a svobod žadatele o azyl došlo, nebo by mohlo s ohledem na jeho postavení ve společnosti, s přihlédnutím k jeho přesvědčení, názorům, chování atd., dojít, a správní orgán nemá dostatek důkazů o tom, že tomu tak nebylo či nemohlo by v budoucnu být, pak tyto skutečnosti musí správní orgán v situaci důkazní nouze zohlednit, a to ve prospěch žadatele o azyl (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 2. 2004, č. j. 6 Azs 50/2003 – 89). Nelze přitom opomenout fakt, že řízení o udělení mezinárodní ochrany je specifické právě tím, že je často zapotřebí rozhodovat za situace důkazní nouze, avšak nesprávné rozhodnutí by mělo pro žadatele o mezinárodní ochranu obzvláště závažné důsledky.
67. Dlužno dodat, že možným původcem pronásledování nebo vážné újmy se rozumí i soukromá osoba, pokud lze prokázat, že stát, strana nebo organizace, včetně mezinárodní organizace, kontrolující stát nebo podstatnou část jeho území, nejsou schopny nebo ochotny odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před pronásledováním nebo vážnou újmu. Ve smyslu čl. 7 odst. 2 kvalifikační směrnice musí být ochrana před pronásledováním účinná a nesmí být pouze dočasná. Zpravidla se vyžaduje, aby stát nebo strany a organizace, ovládající stát nebo podstatnou část jeho území, učinily přiměřené kroky k zabránění pronásledování, mimo jiné zavedením účinného právního systému pro odhalování, stíhání a trestání jednání představujících pronásledování, a aby měl

žadatel k této ochraně přístup. Nestátní subjekty mohou přitom být jak původci pronásledování ve vztahu k osobám majícím nárok na udělení azylu, tak původci vážné újmy ve vztahu k osobám s nárokem na doplňkovou ochranu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 9. 2008, č. j. 3 Azs 48/2008 – 57).

68. Tyto závěry lze vztáhnout i na žalobcem předestřenou obavu z pronásledování rodinou snoubence jeho přítelkyně. I v tomto směru totiž žalovaný konstatoval, že předmětné útoky nemohou být azylově relevantní. Pokud se nicméně žalobce dožadoval toho, aby se k této otázce mohl ještě odpovídajícím způsobem vyjádřit, měl mu být dán prostor. Žalovaný se dále nikterak nezabýval otázkou existence v úvahu přicházejících sociálních skupin, do nichž by mohl žalobce spadat. Žalobce přitom namítal například svoji příslušnost k sociální skupině „mužů ve věku vhodném pro boj“, žalovaný nicméně v tomto směru žádné úvahy neučinil.
69. Žalobcem byl rovněž upozorněn na jeho obavy z trestního stíhání ze strany afghánské veřejné moci kvůli jeho dezerci z Afghánské národní armády. Stran jeho působení v armádě upozorňoval žalobce i na problémy diskriminačního charakteru. Ty plynuly z jeho hazarského původu. Rozdílný přístup a znevýhodňování pociťoval nejen v armádě, ale i ve vztahu k praktikování svého náboženství.
70. Byť žalobce nebyl podle svých tvrzení přímo postižen jednáním příslušných státních orgánů v zemi původu (dosud nebyl zatčen ani zadržen), byl v nyní posuzované věci správní orgán povinen posoudit, zda jednotlivé okolnosti dosahují intenzity pronásledování požadované § 2 odst. 4 zákona o azylu, respektive čl. 9 odst. 1 kvalifikační směrnice. Rovněž měl posoudit, zda souhrn těchto událostí není pronásledováním na kumulativním základě (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 5. 2009, č. j. 5 Azs 7/2009 - 98). Je však nutno stále brát na zřetel, jak Nejvyšší správní soud zdůraznil v nedávném rozsudku č. j. 9 Azs 39/2019 - 77, že: *„Posuzování odůvodněných obav z pronásledování má prospektivní povahu, takže není zcela nezbytné, aby žadatel o mezinárodní ochranu v minulosti již konkrétní akt pronásledování utrpěl“*. V rámci přezkumu důvodů pro udělení mezinárodní ochrany se tedy zkoumá rovněž možnost budoucího pronásledování, a to optikou standardu přiměřené pravděpodobnosti – rovněž ve vazbě na jednotlivé události uvedené žadatelem.
71. Důkazní standard přiměřené pravděpodobnosti se aplikuje nejen v rámci celkové úvahy o pravděpodobnosti pronásledování, ale nutně i na posouzení věrohodnosti jednotlivých dílčích tvrzení žadatele o azyl, která jsou posléze podkladem této celkové úvahy. To znamená, že pokud je přiměřeně pravděpodobné, že daná událost proběhla tak, jak tvrdí žadatel o azyl, žalovaný musí toto tvrzení vzít v potaz při celkovém posouzení žádosti o mezinárodní ochranu. Žalovaný může zcela vyloučit z celkového posouzení pouze ta fakta, u nichž je postaveno téměř najisto, že se nestala (tj. neexistuje ani přiměřená pravděpodobnost, že k nim došlo). Ostatní tvrzení musí být součástí celkového posouzení rizika pronásledování, kde jim bude přisouzena váha podle míry pravděpodobnosti, s jakou lze soudit, že odpovídají skutečnosti (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 1. 2018, č. j. 10 Azs 254/2017 – 40).
72. Pokud tak měl žalovaný pochybnosti o věrohodnosti některých žalobcových tvrzení, bylo jeho povinností taková tvrzení jasně a zřetelně identifikovat, mínění o jejich nevěrohodnosti pečlivě odůvodnit a dovodit z něj závěry ve vztahu k posouzení důvodnosti žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Žalovaný měl žalobce znovu

konfrontovat a nechat ho adekvátně situaci a údajná sporná místa jeho výpovědi vysvětlit. Tyto závěry platí i ve vztahu k listinným důkazům a jiným podkladům, které žalobce doplnil. Některé závěry žalovaného se proto dokonce jeví být v rozporu se zákonem o azylu [§ 23c písm. c) zákona o azylu], či kvalifikační směrnici, která v čl. 8 odst. 2 stanovuje, že: „*Při posuzování otázky, zda nemá žadatel opodstatněný důvod se obávat pronásledování ani mu nehrozí reálné nebezpečí vážné újmy či zda má v části země původu přístup k ochraně před pronásledováním nebo vážnou újmu v souladu s odstavcem 1, přihlížejí členské státy při rozhodování o žádosti k celkové situaci panující v dotyčné části země a k osobní situaci žadatele v souladu s článkem 4. Členské státy proto zajistí, aby z příslušných zdrojů, jako je úřad Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky a Evropský podpůrný úřad pro otázky azylu, získávaly přesné a aktuální informace.*“ Nadepsaný soud podotýká, že Příručku UNHCR Afghánistán navrhol k provedení důkazu sám žalobce (jak bylo již několikrát zmiňováno), žalovaný ji však nezařadil mezi podklady pro vydání rozhodnutí (viz str. 11 napadeného rozhodnutí). Lze tak naznat, že podklady, z nichž žalovaný vycházel, nemohly být dostatečné k tomu, aby žalovaný mohl kvalifikovaně rozhodnout.

73. Na druhou stranu materiály, které v průběhu řízení o udělení mezinárodní ochrany doplnil žalobce, byly žalovaným shledány z velké části jako nadbytečné (například již výše zmíněná Příručka UNHCR Afghánistán, kterou žalovaný nezařadil mezi podklady pro vydání rozhodnutí), či k nim nepřihlížel vůbec (odkazy na internetové stránky, které zmocněnec žalobce navrhl dne 20. 1. 2020 na doplnění dokazování). Dlužno dodat, že k nim se žalovaný v podstatě vůbec nevyjádřil ani nesdělil, proč je jako důkaz neprovedl. Zásadní byla i úvaha žalovaného ve vztahu k výhrušnému dopisu od Tálibánu. Žalovaný konstatoval, že si pořídil překlad tohoto dokumentu a po jeho prozkoumání jej považuje za neautentický a z tohoto titulu mu nepřikládal žádnou relevanci v kontextu svého posuzování (viz str. 15 napadeného rozhodnutí).

74. Krajský soud konstatuje, že žalobce v průběhu správního řízení uvedl konzistentní azylový příběh. Sdělil vyčerpávajícím způsobem svůj osud, a to včetně popisu všech důvodů, které jej vedly k odcestování ze země původu. Podrobně uvedl své působení v armádě i studium, které absolvoval. Koherentním dojmem působí i jeho únos příslušníky Tálibánu. Kromě toho všechny události žalobce na sebe časově navazují a odpovídají jím předestřeným časovým posloupnostem. Krajský soud proto nenaznal nic, v čem by mohl jeho výpověď považovat za nevěrohodnou. Ze shora uvedeného je však zřetelné, že žalovaný z některých jeho vyjádření vycházel a měl je za pravdivá, některá vyjádření ovšem shledal jako účelová. Nadepsaný soud má za to, že žalovaný se zaměřil na zpochybnění věrohodnosti žalobce, aniž by své pochyby relevantně vysvětlil. Krajský soud však v napadeném rozhodnutí nenalezl odpověď na otázku, z jakého důvodu takto žalovaný postupoval, tedy proč ta která konkrétní tvrzení žalobce shledal věrohodnými a proč jiná konkrétní tvrzení nikoliv. Pokud měl žalovaný za to, že se události, které žalobcem byly popsány, nestaly, měl tyto dle něj sporné informace podrobit testu přiměřené pravděpodobnosti, který lze považovat za důkazní standard pro zkoumání strachu z pronásledování žadatele. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 30. 8. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008-70, vymezil, že: „*Lze konstatovat, že žalovaný nemůže ze svého posuzování vyloučit tvrzené skutečnosti např. pouze proto, že nelze vyloučit jiný průběh událostí než ten předestřený žadatelem či že existuje alternativní vysvětlení pro určité skutečnosti, které je stejně pravděpodobné.*“ Žalovaný v této souvislosti také nebral v potaz, že přestože je pro přiznání postavení uprchlíka obecně vyžadováno, aby měl žadatel o mezinárodní ochranu odůvodněný strach z toho, že on sám bude vystaven

pronásledování, tak existence tohoto odůvodněného strachu nemusí být nezbytně založena výlučně na jeho vlastní zkušenosti.

75. Pokud měl žalovaný pochybnosti o věrohodnosti některých tvrzení žalobce, či materiálech, které mu doložil, bylo jeho povinností taková tvrzení jasně a zřetelně identifikovat, závěr o jejich nevěrohodnosti pečlivě odůvodnit a dovodit z něj závěry ve vztahu k posouzení důvodnosti jeho žádosti o mezinárodní ochranu.
76. Krajský soud shrnuje, že zásadním předpokladem k tomu, aby správní orgán (potažmo správní soud) mohly zodpovědně posoudit, zda je v tom kterém případě žádosti o mezinárodní ochranu standard uvedeného institutu naplněn či nikoliv, je úplné zjištění skutkového stavu věci ve smyslu § 3 správního řádu zcela nezbytné. Krajský soud je toho názoru, že právě této svojí povinnosti žalovaný v posuzované věci nedostál. S ohledem na výše uvedené dospěl krajský soud k závěru, že žalovaný porušil ustanovení § 3 správního řádu, neboť učinil kategorický závěr o tom, že žalobci nesvědčí nárok na udělení mezinárodní ochrany ve smyslu ustanovení § 12 písm. b) zákona o azylu, aniž by se v potřebné míře zabýval všemi okolnostmi, které žalobce k opuštění země původu vedly.
77. Nadepsaný soud dále považuje za vhodné, s ohledem na průběh dalšího správního řízení ve věci, sdělit, že všechny jeho závěry uvedené shora pak vztahuje nejen k posuzování podmínek pro udělení azylu dle § 12 zákona o azylu, ale i podmínek pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a téhož zákona.
78. K otázce neudělení azylu dle § 13 a 14 zákona o azylu poté doplňuje následující.
79. Azyl za účelem sloučení rodiny dle § 13 zákona o azylu zohledňuje rodinné vazby a uplatňuje se vůči zákonem vymezenému okruhu rodinných příslušníků azylanta. V posuzovaném případě není žalobce rodinným příslušníkem azylanta, jemuž byl udělen azyl dle § 12 nebo 14 zákona o azylu, proto na něj toto ustanovení nedopadá. Udělení azylu dle § 13 zákona o azylu nepřicházelo s ohledem na zjištěný skutkový stav vůbec v úvahu. Shodné závěry lze učinit i ohledně ustanovení § 14b zákona o azylu, který opět reflektuje rodinné vazby žadatele o mezinárodní ochranu a příslušníků jeho nejbližší rodiny. Ostatně proti této části výroku rozhodnutí žalobce nevznesl žádných námitek.
80. Podle ustanovení § 14 zákona o azylu, jestliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude zjištěn důvod pro udělení azylu podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu. Dlužno dodat, že ani v tomto směru žalobce ničeho nenamítal, proto se bude této problematice krajský soud věnovat pouze v obecné rovině.
81. K otázce posuzování humanitárního azylu nadepsaný soud dále odkazuje na ustálenou judikaturu Nejvyššího správního soudu, podle které na udělení humanitárního azylu není právní nárok. Posouzení možných důvodů pro udělení humanitárního azylu je otázkou správního uvážení, které soud přezkoumává pouze v omezeném rozsahu (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 10. 2003, č. j. 3 Azs 12/2003-38, či ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003-48). Míra volnosti žalovaného při zvažování důvodů pro udělení humanitárního azylu je přitom limitována především zákazem libovůle, jenž pro orgány veřejné moci vyplývá z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004-55). Samotné správní rozhodnutí podléhá přezkumu soudu v tom směru, zda nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, zda je v souladu s pravidly

logického usuzování a zda premisy takového úsudku byly zjištěny řádným procesním postupem. Za splnění těchto předpokladů není soud oprávněn z týchž skutečností dovozovat jiné nebo přímo opačné závěry (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003-48).

82. V již zmiňovaném rozsudku ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 - 55, Nejvyšší správní soud uvedl: „*Smysl institutu humanitárního azylu lze spatřovat v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výčty ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto patrně „nehumánní“ azyl neposkytnout. (...) Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na varianty, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu – sem lze příkladmo zařadit například udělování humanitárního azylu osobám zvláště těžce postiženým či zvláště těžce nemocným; nebo osobám přicházejícím z oblastí postižených významnou humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory – ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly.*“
83. Pokud jde o tzv. humanitární azyl udělovaný dle § 14 zákona o azylu, důvody, pro které nelze žalobci humanitární azyl udělit, byly v odůvodnění napadeného žalovaným popsány, byť v kontextu ostatních vad řízení ne zcela podrobně a i zde by byla na místě rozsáhlejší argumentace. Krajský soud však podotýká, že žalovaný se zabíral situací žalobce dostatečně, když shrnul jeho ekonomickou a zdravotní situaci a podotkl, že ve světle judikatury je tento institut využíván opravdu zcela výjimečně. S těmito závěry se krajský soud ztotožňuje.
84. Žalobce následně vytýkal žalovanému, že se nedostatečným způsobem vypořádal s problematikou naplnění důvodů pro udělení doplňkové ochrany ve smyslu § 14a zákona o azylu. Této žalobní námitce musí dát krajský soud plně za pravdu. Znovu však podotýká, že všechny jeho závěry uvedené shora, vztahující se k problematice možného udělení azylu žalobci, vztahuje i na posuzování podmínek pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a téhož zákona. V této části odůvodnění rozsudku proto krajský soud pouze doplní svou argumentaci tak, aby komplexně propojila celou problematiku.
85. Dle § 14a odst. 1 zákona o azylu se doplňková ochrana udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště. Dle § 14a odst. 2 téhož zákona se za vážnou újmu podle tohoto zákona považuje a) uložení nebo vykonání trestu smrti, b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, c) vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.
86. Krajský soud v tomto směru nemůže pominout skutečnost, že se žalovaný na základě jím obstaraných podkladů dostatečným způsobem nevypořádal zejména s existencí reálného nebezpečí vzniku vážné újmy, která by žalobci mohla hrozit v případě jeho návratu do

Afghánistánu. Žalovaný vyšel z informací, které se této problematice věnovaly toliko v obecné rovině a posuzoval je zcela selektivně, nikoliv v jejich celkovém kontextu. V souvislosti s tím krajský soud upozorňuje, že žalovaný je povinen brát v potaz a vycházet z informací coby jednoho celku, nikoliv je bezdůvodně oddělovat. Skutkový stav a z něj dovozené právní závěry je třeba přiléhavým způsobem vztáhnout na azylový příběh žalobce a následně kvalifikovaně rozhodnout.

87. Hlavním pochybením, které krajský soud v tomto směru shledal, byla nedostatečnost úvah žalovaného ve vztahu k možnému využití vnitřního přesídlení v rámci Afghánistánu. Žalovaný měl za to, že namítaným obavám žalobce (i ve vztahu k Tálíbanu) lze v jeho případě předejít přesídlením do bezpečnějších oblastí, včetně Kábulu. Právě v tomto okamžiku bylo nicméně na místě, aby žalovaný zvážil a vyhodnotil informace, které mu byly žalobcem poskytnuty, a to v jejich celkovém souhrnu. Žalovaný nastínil, že útočištěm by žalobci mohlo být město Kábul, nijak však tuto tezi nerozvedl a neodůvodnil. Vzhledem k výše popsané situaci se tak měl minimálně pokusit zodpovědět otázku, zda žalobci (ve světle shora uvedeného) nehrozí v případě návratu do země původu reálné nebezpečí na celém jeho území. Krajský soud podotýká, že hodnotit je třeba reálnost (faktickou i právní), přiměřenost, rozumnost a smysluplnost tohoto řešení, zabývat se jeho dostupností, celkovými poměry panujícím v zemi původu, osobními poměry žalobce a účinností vnitřní ochrany státu.
88. Krajský soud uzavírá, že žalovaný se posouzení, zda žalobce může mít v případě navrácení do své vlasti důvodnou obavu, že by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy ve smyslu ustanovení § 14a odst. 1 ve spojení s ustanovením § 14a odst. 2 zákona o azylu, věnoval bez individuálního provázání s jeho azylovým příběhem. Podklady, které si pro své úvahy opatřil, jsou zcela obecného charakteru a nijak neberou v úvahu konkrétní výpovědi a skutečnosti uvedené žalobcem. Závěry žalovaného nemohou ve světle výše uvedeného obstát.
89. Krajskému soudu tak nezbylo, než žalobou napadené rozhodnutí zrušit pro vady řízení spočívající jednak v jeho nepřezkoumatelnosti pro nedostatek důvodů, jednak v tom, že skutkový stav ohledně některých aspektů posuzované věci, který vzal žalovaný za základ napadeného rozhodnutí, neměl oporu ve správním spisu nebo nebyl zjištěn v úplnosti. Současně vrátil věc žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.), v němž bude žalovaný právními názory vyslovenými krajským soudem v tomto rozsudku vázán (§ 78 odst. 5 s. ř. s.). Z tohoto důvodu považoval nadepsaný soud za nadbytečné provádět v průběhu soudního jednání žalobcem navržené důkazní materiály, jelikož má za to, že intenzita dokazování bude v případě žalobce významná. Nahrazoval by tak činnost správního orgánu.
90. Aby mohl žalovaný dospět k nepochybnému závěru, že žalobce nesplňuje požadavky pro udělení mezinárodní ochrany ve smyslu zákona o azylu, je třeba, aby v dalším řízení odstranil nedostatky, které mu tímto rozsudkem krajský soud vytkl. Za tím účelem si zejména obstará dostatek aktuálních podkladů o zemi původu žalobce s tím, že vezme v potaz i dílčí materiály, které žalobce předložil, nebo na které odkazoval v rámci správního i soudního řízení. Bude dbát na nároky, které na něj klade nejen zákon o azylu, ale i tzv. kvalifikační směrnice. Adekvátně posoudí otázky možné hrozby ze strany Tálíbanu, státních orgánů a soukromých osob a to vše v souvislosti s etnickou příslušností žalobce. Žalovaný dále vhodnými otázkami doplní výpověď žalobce tak, aby mohl učinit jasný závěr o dostatečném zjištění skutkového stavu, a dá mu zároveň

možnost vyjádřit se i k případným rozporům v jeho předchozích výpovědích. Postaví tak zcela najisto, zda žalobci pronásledování nebo újma ve smyslu zákona o azylu skutečně hrozí, či nikoliv.

91. Žalovaný samozřejmě může také provést za účelem úplného zjištění skutkového stavu věci jakékoliv jiné důkazy, shledá-li je pro rozhodnutí ve věci samé relevantními.
92. Na základě takto dostatečně zjištěného skutkového stavu věci pak žalovaný opětovně posoudí důvodnost žádosti o udělení mezinárodní ochrany a své právní závěry odůvodní přezkoumatelným způsobem splňujícím kritéria vymezená v § 68 odst. 3 správního řádu.

VII. Náklady řízení

93. Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalovaný nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměl úspěch; žalobce se náhrady nákladů řízení výslovně vzdal. Další náklady řízení mu nevznikly, o čemž svědčí obsah soudního spisu.

Poučení:

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům (§ 54 odst. 5 s. ř. s.)

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Hradec Králové 26. ledna 2021

JUDr. Jan Rutsch v. r.
samosoudce